

МОТИВАЦІЯ ВЛАСНОГО САМОРОЗВИТКУ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ, НАБУТТЯ НОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧІВ НА ВСІХ ЕТАПАХ МІЖКУРСОВОГО ПЕРІОДУ

*Лебідь О. М., студентка магістратури Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти, майстер виробничого навчання Державного
навчального закладу "Буцький політехнічний професійний ліцей"*

Нова модель розвитку суспільства знань потребує від сучасного фахівця, педагога Нової української школи широкий спектр навичок і компетенцій для успішного виконання своїх професійних функцій, для забезпечення всебічного і сталого розвитку освіти і науки України, соціальної єдності та подальшого розвитку демократичної культури. Суспільство знань вирізняється більш широкими соціальними, етичними й політичними параметрами, джерелом розвитку для якого слугує власне різноманіття й здібності, а цінності, практика творчості та інновації відіграють важливу роль, сприяючи процесам співробітництва різного типу.

Таке соціальне замовлення актуалізує необхідність підготовки фахівців, які відповідають викликам суспільства знань, здатних до безперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, орієнтованих на збереження, примноження і передачу гуманістичних суспільних цінностей, засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптованих до умов стрімкозмінного суспільства. При цьому вбачаємо три глобальні педагогічні цілі безперервного професійного розвитку сучасного фахівця: гносеологічна – формування особистості через освіту як цілісну систему; праксеологічна – формування фахівця через навчання впродовж усього життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти; аксіологічна – формування духовно-моральної патріотичної особистості. Йдеться про цілісний триєдиний розвиток педагога, зокрема:

- 1) гармонійної особистості як суб'єкта суспільно-особистісних цінностей;
- 2) громадянина і патріота;
- 3) компетентного фахівця як суб'єкта власної професійно-педагогічної діяльності.[1]

Серед сучасних українських дослідників, які активно займаються проблемами мотивації педагогічних працівників до саморозвитку та самоосвіти можна виділити праці О. Музики, Н. Сиско, В. Вакуленко, І. Сидоренко, В. Фрицюк, Р. Попелюшко, Ж. Севастьянової, Н. Морзе, О. Борзенко, Т. Приходько, Л. Сущенко, Т. Лутаєвої, Л. Кайдалової, О. Керекеші, В. Піддячого, Г. Ентентєєва, М. Нечепоренко та багатьох інших.

Мотивація – це причини і фактори (сукупність мотивів), що ініціюють, спрямовують і підтримують поведінку в даній ситуації [2, с. 261]. Мотиви – це спонукальні причини дій і вчинків. В основі мотивів лежать потреби. Потреба – це необхідність у чомусь, що вимагає задоволення [3, с. 109]. Коротко схарактеризувати процес формування мотивації можна так: в особі виникає потреба (нестача чогось), яка переростає у спонукання (мотив або стимул), що передбачає визначення цілі (усвідомлене визначення напруму дій по задоволенню потреби) [4, с. 104].

Саморозвиток характеризується тим, що має в основі творчу суть, інтенсифікує процеси «самозвеличання», активізує самовплив і взаємодію особистості самої з собою, відрізняється мотивованістю.

Професійний саморозвиток здійснюється поетапно:

1. Здійснення самопізнання (самопостереження, самодіагностика, самоаналіз). Необхідною умовою для самопізнання є наявність певного рівня самосвідомості.
2. Формування самооцінки та прийняття рішень про необхідність професійного самовдосконалення.
3. Постановка мети професійного саморозвитку та розробка індивідуальної програми самоорганізації.

4. Практична реалізація професійного саморозвитку: самовиховання відповідних рис, саморегуляція, самоаналіз, самоконтроль та самокорекція [5, с. 41 – 42].

У компонентній формулі нової школи провідне місце відводиться педагогу нової формації, що перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень, який виконує в освітньому процесі ролі наставника, коуча, фасилітатора і тьютора, має академічну свободу.

У Концепції нової української школи (2016) визначено нове соціальне замовлення: компетенізація освіти шляхом реалізації компетентнісного підходу, орієнтація її на результат – у формі розвинутих 10-ти ключових компетентностей учнів, структури знань, поглядів, ціннісних орієнтирів, їхньої успішної самореалізації в професії і житті, формування особистості, патріота, інноватора, здатного конкурувати на ринку праці, розвивати економіку, навчатися неперервно впродовж життя.

Нова соціальна і професійна місія педагогічного працівника розглядається в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик, при європейському вимірі педагогічних якостей.

Професійний розвиток фахівця в умовах післядипломної освіти відбувається впродовж усієї активної творчої життєдіяльності педагога, його загального всебічно-гармонійного розвитку та позначає процес формування нової якості професійно-педагогічної дії, поступового ускладнення виробничих завдань, вироблення власного оригінального педагогічного стилю, набуття компетентнісного досвіду через виконання інноваційних ролей і функцій в органічній єдності психолого-педагогічної, методичної, технологічної, науково-дослідницької, інформаційно-комунікаційної діяльності. [6]

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації (ОПП) – це система освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівних кадрів освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік та логічну

послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для успішного виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання у формі набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Розроблення ОПП відбувається з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей замовників освітніх послуг. Ґрунтується на виборі видів, форм, темпу, методів і засобів навчання впродовж усього андрагогічного циклу.

Освітньо-професійна програма має бути розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема моніторингу якості, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійного розвитку, професійної акмединаміки на всіх етапах міжкурсового періоду.

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів післядипломної педагогічної освіти (ППО) орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема діяльнісно-творчий, що спрямовує самостійне творче моделювання навчального процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду, передбачає формування творчого потенціалу, інноваційної творчої позиції, внутрішньої пізнавальної мотивації фахівця, його самореалізацію в практичній діяльності. Дані принципи і моделі перекликаються з діяльнісним підходом ОПП для науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів [1].

Список використаних джерел

1. Професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта» у системі підвищення кваліфікації: збірник освітньо-професійних програм: у 2-х ч. Ч. 1 / наукова ред., упорядкування В.В. Сидоренко, Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2019. 252 с.

2. Вітенко І.С. Основи психології. Основи педагогіки: Навчально-методичний посібник. І.С. Вітенко, А.С. Борисик, Т.І. Вітенко . Чернівці: Книги XXI, 2006. 200 с.
3. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії : навч.посіб. К. : Академвидав, 2010. 200 с.
4. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Вайновська М. К. Майстерність організації особистісно орієнтованих технологій у виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. Вип. 6. С. 84-93.
6. Сидоренко В.В. Розвиток педагогічного акмепрофесіогенезу в умовах формальної і неформальної післядипломної освіти / Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 177-257.